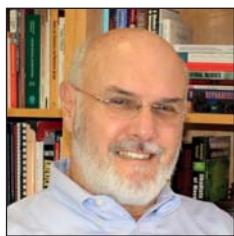

СВІТОВА НАУКОВА СПЛІНОТА ПІДТРИМУС УКРАЇНУ

Д-р **Герсон Шер**, США, член
редколегії журналу «Світогляд»
From: Gerson Sher
<gerson.sher@gmail.com>
Sent: Wednesday,
February 23, 2022 10:39 AM
Subject: Ukrainian Scientists

Dear Friends,
I join millions of people around the world in concern and
prayer for Ukraine.

I realize that you have many other things to think about
and understand if you cannot immediately respond. But I am
very interested to know what international efforts, if any, there
might be to come to the support of Ukrainian scientists. I just
saw an article in Nature that I hope will at least stimulate some
thinking in that direction. In addition, there is a very good
chance that I will soon (I hope) publish either an editorial in
Science or another AAAS journal calling for, among other
things, such efforts.

Please know that the whole world is watching. Personally,
I believe that the most decisive action must be made, as soon
as possible, to punish Russia for its aggression and to come to
the aid of your beautiful country. And that should, in my view,
include science as well.

Xай живе вільна Україна! Gerson S. Sher, Washington. ■

Д-р **Юрій (Джордж) Гамота**, директор
з наукових досліджень у Пентагоні, член
Ідентифікаційного комітету НФДУ.

Від: George Gamota
<ggamota@stma-llc.com>
Надіслані: Wed, 23 Feb 2022 19:24:23
+0200 (EET)
Тема: RE: Ukrainian Scientists

Dear Gerson

Thank you so much for your kind words. I have been in
touch with our Ukrainian colleagues and all help is appreciated.
I will be having an interview with NATURE tomorrow and
plan to get the American Physical Society to print a letter
of support. As you know APS did a great job in helping the
displaced Ukrainian scientists from the Donbas 8 years ago but
what is happening now is far more critical.

Thank you again.

George (Юрій). Слава Україні! ■

Від: Yaroslav S. Yatskiv <yatskiv@
mao.kiev.ua> Надіслані: Thu,
24 Feb 2022 09:56:18 +0200 (EET)
Тема: RE: Ukrainian Scientists

Dear Colleagues,

Thank you for your kind words
supporting the Ukraine.

Today is very dramatic day in history
of Ukraine and in the world. Aggressor will be devastated.

Glory to the heroes!

Best regards, Yaroslav Yatskiv ■

24 лютого 2022 р.

Директор з наукових досліджень у Пентагоні **Юрій (Джордж) Гамота** написав своїм українським колегам:

Наши думки і молитви з вами.

Господи, благослови Україну та її народ.

Джордж ■

Сергій Рябченко

доктор фіз.-мат. наук,
член-кореспондент НАН України,
Інститут фізики НАН України

25 лютого 2022 р.

Дорогий Джордж!
Дякую за добре слова.

Сьогодні тяжкий день для України. Багато наших колег
з-за кордону надіслали нам листи підтримки.

Але ми чекали на оголошення президентом **Джо Байденом** нових жорстких санкцій. На жаль, сьогодні цього не
відбулося.

Один із моїх російських колег надіслав мені листа із
висловлюваннями співчуття Україні у зв'язку з новим кро-
ком агресивної Росії. Я відповів йому таким листом:

«Дякую за розуміння та співчуття.

Але я народився до того, як Друга світова війна перей-
шла на територію СРСР. I хоч я тоді був дитиною, ми
чітко ділили німців на «фашистів» та «антифашистів».
Останні боролися з Гітлером зброєю та/або на акціях про-
тесту. Як могли. Але вони не залишилися безмовними, бай-
дужими.

Сьогодні в Росії переміг нацизм. I на подив усього світу
антинацистів практично немає! Більшість із жителів
Росії це – «крим-наши», головний ворог для них демократич-
на Україна, для завоювання якої вони згодні вбити десятки
тисяч своїх співвітчизників.

Хоч як це не дивно, серед них є й російські вчені, і інтелі-
генція. Ось у чому біда Росії! Немає жодної надії, що росій-
ська армія поверне свої багнети, і російський народ зро-
зуміє, що робиться від його імені. Є невелика купка людей
у Російській федерації, котрі це розуміють. Але більшість
з них більше бойтися покарання за свою незгоду з владою,
ніж ганьби від мовчазного проживання в такому суспіль-
стві. Що ж, будемо захищати свою країну під новим гаслом:
«Смерть російсько-нацистським загарбникам!» I весь світ
буде з нами.

Сьогодні російська авіація бомбардує наші міста, цен-
три військової інфраструктури, вбиває наших дітей, ни-
щить лікарні, школи, дитячі садочки і пологові будинки.
Звісно, це трагедія для нас. I це стане соромом для росіян
на віки. Дитина запитає в російській мамі: «Як помер мій
дідусь?» Доведеться їй відповісти: «У загарбницькій війні
проти України».

Україна переможе поза сумнівом. Але цей нарід в РФ,
що викохав Путіна, виразника їхньої ментальності, зали-
шиться, як залишилися німці після 45-го. I перед світом по-
стає завдання, як вилікувати російський народ від страш-
ної хвороби, що спіткала його.

Ми допоможемо йому одужати».

Я думаю, що проблему зміни російської політики можна вирішити санкціями, які стосуватимуться всіх громадян Росії і насамперед учених та інтелектуалів, діячів їхньої «культури» (читай *O. Боргарда* «Дві культури»).

Невелика частина людей у РФ протестує проти війни (<https://trv-science.ru/2022/02/we-are-against-war/>).

Але ці дії мають дуже малий вплив на все російське суспільство. Кілька днів тому Ви питали мене, що може зробити західний вчений, щоб допомогти українським колегам? Сьогоднішня відповідь, на мою думку, така:

- допомога Україні полягає у закритті неба від російських ракет та літаків;
- вплив на уряди своїх країн для додаткової допомоги Україні летальною зброєю;
- організація бойкоту всіх зв'язків з громадянами Росії в економічній, культурній, науковій та спортивній сферах;
- введення санкцій, які реально можуть вплинути на російську економіку за короткий термін;
- дипломатична допомога та підтримка у переговорах з путінськими співзлочинцями.

Ми будемо дуже вдячні за таку допомогу.

Слава Україні!

Смерть російсько-нацистським загарбникам!

Сергій Рябченко

Професор **Леонід Левітов**
24.02.2022 Massachusetts
Institute of Technology, USA

Dear Colleagues and Friends,
This is a disastrous moment when
Ukraine and the world are entering a
great peril. I am writing to say that at this sad time my thoughts
are with you. If there is anything I can assist with, please let me
know and I will be happy to help.

With deepest sympathy,

Leonid Levitov

Інститут низьких температур і
структурних досліджень
імені Владислава Тибяговського
Польської АН,
INTiBS, Wrocław, 24.02.2022

Спільнота Інституту як друзі та сусіди, пов'язані багаторічними традиціями та науковою співпрацею, висловлює глибоку солідарність з українським народом та запевняє у допомозі українським колегам – співробітникам та студентам.

Ми разом з вами!

Вчена рада, дирекція, співробітники і докторанти
інституту

Społeczność Instytutu, jako przyjaciele i sąsiedzi, związani wieloletnimi tradycjami i współpracą naukową wyraża głęboką solidarność z narodem ukraińskim i zapewnia o wszelkiej możliwej pomocy dla ukraińskich kolegów – pracowników i studentów.

Jesteśmy razem z wami!

Rada Naukowa, Dyrekcja,
Pracownicy i Doktoranci

INTiBS PAN we Wrocławiu"
Професор **Ярослав Церковняк**
24.02.2022 University of California,
USA

Dear Leonid,

Thank you very much! I received many support messages from friends and colleagues all over the world today, and every one counts dearly and is greatly appreciated.

My heart goes fully to the defenders of Ukraine with much sympathy and trepidation for the civilians on the ground (including my elderly parents, who are sheltering some 10 miles from Hostomel airbase, where some of the most critical fighting in the defenses of Kyiv has been unfolding).

Yaroslav Tserkovnyak

Януш Зелінський, академік Польської АН,
Центр космічних досліджень, Варшава
Від: Janusz Zieliński <jbz@cbk.waw.pl>
Надіслані: Mon, 28 Feb 2022
17:14:04 +0200 (EET) Тема: greetings

Dear Yaroslav,

With the great anxiety and worry we observe the development of war in Ukraine. We are deeply impressed by the heroic position of the Ukrainian people defending their country. We hope that you are OK and the Observatory did not suffer from the hostile activity. Please convey the words of friendship and solidarity from all colleagues from our Department of Planetary Geodesy to your family and your collaborators.

Janusz

25 лютого 2022 р. Христина Гамота, Таня Прончик
і Георгій Гамота біля пам'ятника Мінютману.
Лексінгтон, штат Массачусетс, де 19 квітня 1775 року
почалася американська революція за свободу

Д-р **Ян Вондрак**, Астрономічний інститут Чеської АН
Astronomical Institute, Czech AS
Від: Jan Vondrák
<vondrak@ig.cas.cz>
Надіслані: Thu, 24 Feb 2022
12:03:44 +0200 (EET)
Тема: Russian aggression

Dear Yaroslav,

in these sad moments I would like to express my and my colleagues full support to Ukraine. I know that my words cannot change anything, but in face of the brutal aggression of Putin's Russia against your country I feel I must say this.

We still remember the arguments used by Hitler in 1938 before he occupied Czechoslovakia, and Putin is now using exactly the same strategy against Ukraine. Unfortunately, the present situation is even worse - Russian army is stronger than was the Hitler's one, and they have nuclear weapons. So I am afraid that madman Putin is able to initiate a global catastrophe much worse than was the World War II. The only hope that I see is that there are still some reasonable people left in Russia who can stop this lunatic by overthrowing him.

So take care and God bless you!

With my best regards, Jan ■

Д-р **Ніколь Капітейн**,
Паризька обсерваторія
Observatoire de Paris,
SYRTE/UMR8630-CNRS
Від: Nicole Capitaine
<nicolette.capitaine@obspm.fr>
Надіслані: Fri, 25 Feb 2022
00:33:59 +0200 (EET)
Тема: Message of support
Dear Yaroslav,

I am very sad to see the catastrophic development of the situation with Russia and very shocked by the Russian invasion of Ukraine.

I address to you, as well as to all the colleagues of the Kiev Observatory, all my support.

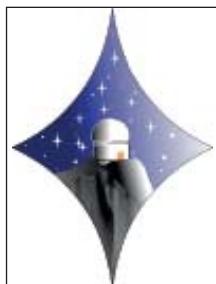
I sincerely hope that a de-escalation is still possible for a quick return to peace.

Nicole ■

CTA Consortium
From: "Vitor de Souza"
<vitor@ifsc.usp.br>
Subject: solidarity -

situation in Ukraine Date: 25 February 2022, 12:39:01

Д-р **Фрідріх Олівер**
Oliver Friedrich,
University Observatory Munich
Від: Oliver Friedrich <Oliver.
Friedrich@physik.uni-muenchen.de>
Надіслані: Tue, 01 Mar 2022
11:27:25 +0200 (EET)
Тема: Message from Munich
University Observatory

To the honored members of the Main Astronomical Observatory from the members of the University Observatory in Munich

We have been in shock of the Russian invasion and our constant thoughts are with the Ukrainian people. We hope this e-mail reaches you in a state of relative safety, and that Kyiv remains successfully defended.

Do you know of any of your colleagues or students who are currently stranded in Germany or who are allowed to travel there? Professors Gruen, Weller and Bender (in CC) are currently allocating funding to host guest students or guest researchers by our institute, including accommodation and living costs. For up to 3 months this could even be arranged without any visa requirements. Please let us know if this can be of any help. In addition to that, several international astronomical unions are launching emergency funding to help Ukrainian scholars - please see the attached document.

To let you know more about us and our institute: Professor Gruen and I are part of the newly founded research group for Astrophysics, Cosmology and Artificial Intelligence: <https://www.imprs-astro.mpg.de/content/prof-dr-daniel-grun-0.html>

We would be honored to receive any word from you and stay with you in our thoughts!

Oliver Friedrich, Daniel Gruen,
Ralf Bender, Jochen Weller ■

Професор **Ерік Хоєг**, почесний доктор ГАО НАН України, Данія. Від: Erik Høg <ehoeg@hotmail.dk>
Надіслані: Tue, 01 Mar 2022
10:35:31 +0200 (EET)
Тема: VS: [members-eas]
Message about the Scientific Community in Ukraine

Dear colleagues,

We, my wife and I, follow the events in Ukraine with great concern as the whole world is doing. We think of the people we met at our visits to Kiev, Nikolaev, and Poltava and we hope that you are well. I also think of our colleague in Kharkiv and I wish that he and his family are well, but I do not have his email nor his proper name.

If you have any time to think of our science you may like to see that Gaia is a success: About an interview for my 90th and a link to Michael Perryman's fascinating web site with interviews on Gaia, short essays to this subject, and essays on math! : <http://www.astro.ku.dk/~erik/xx/hoeg3-letter.pdf>

Wishing you all the best

Med venlig hilsen, Erik and Aase Høg ■

Д-р **Сергій Сіліч**, Національний інститут астрофізики, оптики і електроніки, Мексика
Від: silich <silich@inaoep.mx>
Надіслані: Fri, 25 Feb 2022
03:51:29 +0200 (EET)
Тема: From Sergiy, Mexico

Dear Yaroslav Stepanovych,
could you please provide me with some information or give an advise how can I help Ukrainian army at the moment. Previous time (2014) we (myself and my former student Sergiy Mashchenko, who is now in Canada) used to buy Celox (a military-wide use hemostatic agent) in Israel and send it from there to Kyiv to a person whom I knew personally and who took care about a special military group.

Now the situation is different from 2014. I don't know what and how can I do from here. There are several web sites asking for some donation, but I certainly don't want that someone uses my money for building roads that can be used by Russian troops. The best way would be to use my credit card, but any other option will be also considered. Since the yesterday I am receiving letters that express solidarity with Ukrainians from different countries, from Mexico to USA, UK and Spain and strongly believe that this time Russians will be beaten. Unfortunately, this is going to take many lives.

Take care. My best regards, Sergiy ■

Федор Даневич, доктор фіз.-мат. наук, Інститут ядерних досліджень НАН України. Від: Fedor Danevich <f.danevich@gmail.com> Кому: Saakyan, Ruben <r.saakyan@ucl.ac.uk> Надіслані: Mon, 07 Mar 2022 23:25:51 +0200 (EET) Тема: Re: Пора бы остановить Путина и К

Dear Ruben,

Thank you very much for your worthy and noble position. We would not be able to resist Russia without the help of people around the world.

My father, mother, grandmothers and grandfathers were under the German occupation during the Second world war. They told me about the German soldiers' behavior in Ukraine in 1941-1943. Now I hear what people say about the behavior of the Russian occupiers in the village where I was born (Novyy Bykov, Chernihiv Oblast), I hear from my acquaintances and friends that they are doing this in other cities and villages. Russian army bombards clearly civilian objects in Ukraine by surface-surface and air-surface rockets and bombs (for the moment Russian army fired 625 rockets on the territory of Ukraine, mainly at civilian targets: including residential buildings, schools, hospitals, kindergartens). I see that the Russian occupiers are behaving much worse than the Germany Nazi during the war. This empire of evil must be stopped, they will not give peace to the civilized world.

I am very much surprised that just a few of the Russian scientists (who are in the mailing list) are against this war... Thank you for your courage, friends! People in Russia: please, protest against this crazy war. So that later you would not be ashamed in front of your descendants.

Thank you and best regards, Fedor ■

Професор **Роджер Дейвіс**, Roger Davies, Director of the Hintze Centre for Astrophysical Surveys, University of Oxford, Від: Roger Davies <roger.davies@physics.ox.ac.uk> Надіслані: Mon, 28 Feb 2022 19:51:20 +0200 (EET) Тема: situation in Ukraine

Dear Yaroslav,

I cannot imagine how you are feeling now. I hope you and your family are safe.

In these recent days all those astronomy friends and colleagues in the observatories and universities in Ukraine have been especially in my thoughts. I am in the process of drafting a statement of support from the EAS, IAU and the AAS. I am hoping the African AS will join us too. As soon as I have it I will send it to you.

All of Europe is united behind the fight of the Ukrainian people. We are pressing our political leaders to do as much as possible to help Ukraine overcome the tyranny that you are being subjected to.

In solidarity and with warmest greetings, Roger ■

IAU European Regional Office of Astronomy for Development:
Від: Pedro Russo <russo@strw.leidenuniv.nl>
Надіслані: Wed, 02 Mar 2022 17:32:55 +0200 (EET)
Тема: Support for astronomy community in Ukraine

Dear colleague,

The news of the outbreak of war within the European continent is undoubtedly shocking to us all. In line with the IAU message about the Scientific Community in Ukraine (1), we express our solidarity with the Ukrainian people in general and our colleagues in the astronomy community in particular and condemn the invasion by Russia in the strongest possible terms.

We are contacting you to ask if there is any support you need due to the Russian invasion.

Many Ukrainian citizens have already fled and some may not be able, or willing to do so. However, if you are in a position of need, we as the IAU European Regional Office of Astronomy for Development (E-ROAD) will activate the astronomy researchers and institutes to coordinate support across our European partners.

This can be for example a place to work or stay or anything else you, your colleagues or your family urgently need. We will try our best to find the required support you need and match you up with people and organisations that can help you. We will coordinate our efforts with the Science for Ukraine initiative: <https://scienceforukraine.eu/>

Please do reach out to us if you are in need of anything and we will respond swiftly.

Stay strong.

Best wishes,

Pedro Russo, Michelle Willebrands, Kateryna Frantseva ■

Професор *Igor Huk*,
іноземний член НАН України
Dr. Ihor Huk, Em. Univ. Prof. -
Medizinische Universität Wien
Від: "Ihor Huk"
<ihor.huk@gmail.com>
Кому: "журнал Світогляд"
<svitoglyad_mag@ukr.net>
Дата: 09 березня 2022, 1:46:47
Тема: Huk 70

... сьогодні в дорозі до Львова... гуманітарка у Гостомель...

«Сьогодні українці поводяться так, як не поводилися ані спартанці з легенд, ані боги з міфів, ані римляни з підручників.

Українці голими руками зупиняють танки. Поштари збивають літаки, мисливці ловлять їхніх пілотів. Черги на мобілізацію більші, ніж на концерти зірок у мирний час. Всі, хто можуть, молотять ворога чим можуть. Якби таке писали у книжках, ви б не вірили цим книжкам і викидали б їх за вікно. Але це є. Це відбувається тут і зараз. Єдина нація в світі, що забула про почуття страху і здобула честь, яка вилита із заліза. Я думаю, ми навіть самі від себе цього не очікували. Але це сталося.

Покоління наших пращурів зараз чинять велику помсту нашими руками. Невже ви не чуєте, що до наших куль доєднуються кулі повстанців Карпат, а до посвисту наших снарядів – посвист козацьких шабель?..

Ми не просто встоїмо. Ми переможемо і кров'ю впишемо в підручники історії всіх країн одне слово. Слово, у якому сотні років люті і ненависті. Слово "помста"».

Невідомий автор, від Ігоря Гука ■

Професор *Oleksandr Serga*
Dr. habil. Oleksandr Serha
Fachbereich Physik
Technische Universität Kaiserslautern
Від: Dr. Oleksandr Serha
<serga@physik.uni-kl.de>
Надіслані: Thu, 03 Mar 2022
22:15:43 +0200 (EET)
Тема: Україна переможе!

Шановні друзі-співвітчизники,

В цей тяжкий час, коли наша Батьківщина боронить свою свободу та незалежність, відбиваючи підступний напад Російської Федерації, разом із Україною виступають проти скаженого агресора і демократичні країни світу.

Хоча ми всі переконані, що ця підтримка могла б бути і повинна бути більш рішучою та безумовною, але вона зростає і кріпне. Виступають на підтримку боротьби українського народу та намагаються допомогти чим можуть як окремі громадяни, так і громадські та державні наукові організації.

Солідарність з Україною висловлює наш Технічний університет та, зокрема, наша наукова група:

<https://www.uni-kl.de/en/>

<https://www.physik.uni-kl.de/hillebrands/home/>

Підтримують Україну Академія наук і літератури в Майнці, Європейська асоціація магнетизму та Альянс наукових організацій Німеччини

<https://www.adwmainz.de/startseite.html>

Сподіваюсь, що безумовна громадська підтримка нашої країни спонукає Федеральний уряд Німеччини до більш рішучих дій.

Тільки но я дізnavся про заяву німецького фонду Олександра фон Гумбольдта. В цій заяві анонсовані додаткові спеціальні заходи для дослідників із України, що знаходяться під загрозою. Зверніть увагу, можливо це стане в нагоді комусь з вас, або ваших знайомих.

Слава Україні - смерть ворогам!

Олександр Серга ■

Олена Пішенична
м. Київ

«Привіт, світе!
Я знаю, ти зараз
дивишся на нас.

Дивишся наляканими очима Польщі. Нерішучими жестами Франції. Прорахованими кроками Німеччини. Знервованими вигуками Латвії. Скептичним посмікуванням Угорщини. Розслабленим мугиканням Італії. Німою мовчанкою Ізраїля. Далекими вигуками США і Канади. I очима сотні інших країн.

Дивишся ніякovo. Часто опускаєш погляд. Особливо, коли ми закриваємо собою наших дітей під час чергових ракетних атак. А коли таки наважуєшся очі підняті, дивишся вражено. Озираючись один на одного: чуєш, що то за така Україна? Її поливають градами, а вона стоїть. Її криють крилатими ракетами, а вона стоїть. Її звідусль брязкають довбаними танками, а вона стоїть. Її прямо кажуть «айм вері сорі енд діплі консьорд, бат...», а вона - «тю, ну як знаєш, я пішов збивати літак». Її пхають межі очі ядерну кнопку, а вона сміється і мовчки колотить бандерівське смузі.

Світ не дихає, світ панічно скуповує йод, а вона стоїть. З якої такої ця Україна стала? Що такого було в молоці її матері? Чим таким годують цих воїнів тисячі волонтерських рук?

Знаєш, світе, а ти справді не знаєш. I ми теж, напевно, не знали по-справжньому донині. Не знали, що в нас є така сила. Така міць. I така любов. Завжди була. Просто роками лежала під руїнами совка, «руського міра», пір'ям голубів миру і гіллям дерев любові. Лежала й чекала, щоб вибухнути. Вибухнути не страхом. Страх – це те, що нині відчуваєш ти, світе. A ми відчуваємо дещо інше.

Ми відчуваємо лють. За кожну вбиту дитину. За кожну понівечену долю. За кожне спалене місто. За кожну зруйновану мрію. I ця лють дає нам сили.

Ми відчуваємо свободу. Вперше. По-справжньому. Так гостро і сильно. Голу, вразливу і водночас таку потужну свободу. I ця свобода дає нам сили.

Ми відчуваємо любов. Ох, як же ми відчуваємо любов. Коли нема своїх і чужих. Коли всі максимально рідні. Коли мільйони рук методично викладають шлях до перемоги кожен на своєму місці. I ця любов дає нам сили.

Тому, світе, не байся. Ми на сторожі. I якщо ти раптом соромився запитати, ми скажем самі: так, весна прийде, і вона буде жовто-блакитна.

Незалежно від того страшно тобі чи ні». ■

Професор **Максим Стрих**
доктор фіз.-мат. наук,
КНУ імені Тараса Шевченка
On Fri, Mar 11, 2022 at
7:09 PM Maksym Strikha
<maksym_strikha@hotmail.com> wrote:

Ось вірш **Збігнєва Герберта** (1924 - 1998), який перевівся мені сьогодні.

Тримаймося!

*Звіт з обложеного Міста *

я занадто старий, щоб носити зброю й битися опліч з іншими –

з ласки мені відведено другорядну роль літописця записую — не знати для кого — історію облоги
мушу бути точним, але не знаю, коли почалося вторгнення

двісті років тому, в грудні, у вересні, а може, вчора на світанку

всі тут страждають на втрату відчуття часу
все, що нам залишилося, це відданість місцю
ми досі захищаємо руїни храмів привиди садів і будинків

якщо ми втратимо руїни, нічого не залишиться
я пишу, як можу, в ритмі нескінченних тижнів
понеділок: крамниці порожні, обіговою одиницею
став щур

вівторок: бургомістра вбито невідомими
середа: переговори про припинення вогню, ворог
інтернував делегацію

нам невідоме їхнє місцезнаходження, тобто місце
страти

четвер: по бурхливих зборах більшістю голосів відхилено вимогу про беззастережну капітуляцію

п'ятниця: почалася чума

субота: вчинив самогубство Н.Н., незламний борець
неділя: не стало води, ми відбили штурм східної брами, що зветься Брамою Завіту

я знаю, що все це однозначно, це нікого
не зворушить

я уникаю коментарів, стримую свої емоції, пишу про факти

мабуть, тільки вони цінуються на чужинських ринках
але з певною часткою гордості я хочу повідомити світу
що завдяки війні ми виростили нову породу дітей
наші діти не люблять казок, вони граються в убивства
наяву й уві сні вони мріють про хліб, суп та кістки
точнісінько, як собаки й коти

ввечері я люблю блукати окопицями Міста
вздовж меж нашої загроженої свободи

я дивлюся згори на юрми вояків, на їхні вогні

я слухаю барабани, варварські крики
справді незрозуміло, як Місто все ще обороняється

облога триває довго, вороги повинні змінюватися
ніщо не пов'язує їх, окрім бажання нас винищити

готи татари імперці преображенські полки

хто їх порахує ■

Збігнєв Герберт
(1924 – 1998)
польський
поет і драматург

Фото А. Ялосинського

кольори прапорів змінюються, як ліс на обрії
від ніжного пташиного жовтого навесні через зелений
у червні до зимового чорного,

потім увечері, звільнivши від фактів, я можу думати
про далекі давні речі, наприклад про наших союзників
за океаном,

я знаю, що вони щиро співчують,
шлють мішки борошна, жири й добре поради,
вони навіть не знають, що їхні батьки зрадили нас,
своїх колишніх союзників під час

Другого Апокаліпсису,

сини бездоганні, вони заслуговують на подяку,
тому ми вдячні,

вони не переживали облоги тривалістю вічність,
ті, хто зазнали нещастя, завжди самотні,
захисники Далай-лами, курди, афганські горяни,
зараз, коли я пишу ці слова, прихильники уголовства
отримали певну перевагу над партією незламних,
звичайні перепади настрою, доля ще зважує все на
терезах,

кладовища ростуть, захисників меншає,
але оборона триває і триватиме до кінця
і якщо Місто впаде, а один заціліє,
він понесе Місто в собі шляхами вигнання,
він буде Містом,
ми дивимося в обличчя голоду, в обличчя вогню,
в обличчя смерті,
найгірше – в обличчя зраді
і тільки сни наші залишаються невпокореними

Переклав з польської Максим Стрих,
11 березня 2022 року, в Києві ■

«Я стою на тому, що мова – це зброя. Це – єдине, чим я можу боротися з "великою" Росією, – ніде не вживати російської мови, особливо в друкованому варіанті. Тому я за те, щоб жодного слова в українських ЗМІ не звучало мою окупанта -- цим ми протистоятимо ворогу.

Московити підлі i підступні – спочатку мова російська, потім душа зросійщена, потім – капітуляція. Можуть дехто думати – "а какая разница?", дехто – "це же наші брати, там (у Росії) наші родичі", дехто – треба спілкуватися з росіянами їхньою мовою, бо вони, бідненькі, не розуміють української.

Hi – війні, ні – Росії!»

Євгенія Щербина ■